

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26 avgust 2016. godine
Ref. no.: RK 975/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KIo6/15

Podnosilac

Sadik Abazi

**Zahtev za ocenom ustavnosti presude Pml. Kzz 98/2014 Vrhovnog suda
od 3. septembra 2014. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sadik Abazi iz sela Davidovce, opština Štimlje (u daljem tekstu: podnosilac), koga zastupa g. Naim Qelaj, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. Kzz 98/2014 Vrhovnog suda od 3. septembra 2014. godine, koja mu je uručena 26. oktobra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva KIO6/15 je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno povređena prava i slobode podnosioca garantovane članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] i članom 33. [Nacelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovima 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Podnosilac zahteva, takođe, traži uvođenje privremene mere, odnosno da se obustavi sprovođenje odluke o izdržavanju kazne sve dok Ustavni sud ne donese odluku o zahtevu.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29. 55. i 56. Poslovnika o radu.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 14. januara 2015. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 9. februara 2015. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Kadri Kryeziua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.
8. Dana 27. marta 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca, Vrhovni sud i Kancelariju specijalnog državnog tužioca (u daljem tekstu: SDT) o registraciji zahteva.
9. Dana 14. maja 2014. godine, SDT je dala svoje komentare na zahtev podnosioca.
10. Dana 1. jula 2015. godine, predsednica Suda je zamenila sudiju Kadri Kryeziua, kao sudiju izvestioca, čiji je mandat okončan, sa sudijom Robertom Carolanom.
11. Takođe, istog dana predsednica je donela odluku da sudiju Roberta Carolana, koji je postao sudija izvestilac, zameni u Veću za razmatranje sudijom Artom Ramom-Hajrizi.
12. Dana 11. jula 2016. godine, predsednica je zamenila sudiju Roberta Carolana, kao sudiju izvestioca, sa sudijom Snezhanom Botusharovom.

13. Dana 14. jula 2016. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglasi zahtev neprihvatljivim i da odbije zahtev za privremenom merom.

Pregled činjenica

14. Dana 29. jula 2011. godine, SDT je podigla optužnicu pred Okružnim sudom u Prištini [PPS br. 460/09] protiv podnosioca da je navodno počinio više krivičnih dela.
15. Dana 17. decembra 2012. godine, Okružni sud u Prištini je [presuda P592/11] proglasio podnosioca krivim za krivično delo teško ubistvo.
16. Dana 28. marta 2013. godine, podnosilac je izjavio žalbu Apelacionom sudu, tvrdeći povrede odredbi krivičnog postupka, povrede Krivičnog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.
17. SDT je u zakonskom roku podnela odgovor na tvrdnje iz žalbe podnosioca, navodeći *“da je pobijana presuda potpuno razumljiva, jasna i precizna”*.
18. Dana 12. decembra 2013. godine, Apelacioni sud je [presuda PAKR 102/13] potvrdio u celosti presudu Okružnog suda, proglašavajući podnosioca zahteva krivim za teško ubistvo.
19. Dana 30. aprila 2014. godine podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, tvrdeći povredu relevantnih odredbi Zakona o krivičnom postupku i povrede Krivičnog zakona.
20. SDT je podnela odgovor na zahtev za zaštitu zakonitosti, navodeći da se *“zahtev za zaštitu zakonitosti ne može podnositi po osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja”* i da su *“argumenti identični sa onima koji su pokrenuti u žalbi protiv presude Okružnog suda. Oni su sada već rešeni i odbijeni od strane Apelacionog suda.”*
21. Dana 3. septembra 2014. godine, Vrhovni sud je [presuda Pml. Kzz 98/2014] odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti, jer nije mogao da *“identifikuje bilo kakvu nedoslednost između izreke i obrazloženja ni u jednoj presudi”* i *“nije bilo povreda odredaba krivičnog zakona.”*

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu odlukama redovnih sudova povređena prava i slobode garantovane članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 33. [Načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima], Ustava, kao i članovima 6. i 13 EKLJP.
23. Podnosilac zahteva smatra da su redovni sudovi povredili princip *in dubio pro reo*. Podnosilac tvrdi da su redovni sudovi zasnivali nalaze o krivici isključivo na svedočenju jednog svedoka saradnika, a istinitost ovog svedočenja nije dovoljno dokazana, dok svedočenja drugih svedoka su dokazana da sulažna.

Štaviše, redovni sudovi su odbili zahtev podnosioca da se vrši psihološka procena svedoka saradnika.

24. Podnosilac tvrdi da, takođe, nisu uzeli u obzir alibi dokaze predložene od podnosioca zahteva. Podnosilac navodi da bi krivični sudovi trebalo da daju prednost sumnjama podnosioca o nedostatku kredibiliteta dokaza, a ne da ga proglase krivim. Podnosilac tvrdi da ovo predstavlja povredu prava na pravično suđenje, garantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.
25. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da su redovni sudovi bili politički pristrasni protiv njega i povredili mu pravo na jednakost pred zakonom, garantovano članom 24. Ustava. Štaviše, podnosilac navodi da mu je Apelacioni sud negirao pravo na javnu raspravu odbijanjem njegovog zahteva da predstavi nove dokaze na javnoj raspravi. Podnosilac tvrdi da ovo predstavlja povredu prava na pravno sredstvo, garantovano članom 32. Ustava.
26. Podnosilac zahteva traži od Suda:
 - a) *Da proglasi zahtev prihvatljivim*
 - b) *Da utvrdi da su Okružni sud u Prištini presudom P.br. 592/11 od 17.12.2012. godine, Apelacioni sud presudom PAKR.br. 102/13 od 12.12.2013. godine i Vrhovni sud Kosova presudom Pml.Kzz 98/14 od 03.09.2014. godine povredili osnovna prava i slobode podnosioca, jer su postupci sudova prožeti povredama člana 24. (Jednakost pred zakonom), člana 31. (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje), člana 32. (Pravo na pravno sredstvo) člana 33. (Načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima) Ustava, kao i članovima 6 i 13 EKLJP.*
 - c) *Da proglasi nevažećom (poništi) presudu Okružnog suda u Prištini P.br. 592/11 od 17.12.2012. godine, presudu Apelacionog suda PAKR.br. 102/13 od 12.12.2013. godine i presudu Vrhovnog suda Kosova Pml.Kzz 98/14 od 03.09.2014. godine.*
 - d) *Da se na osnovu člana 52. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 obustave svi postupci pred redovnim sudovima do donošenja odluke Suda.*

Prihvatljivost zahteva

27. Sud prvo ispituje da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti, utvrđene Ustavom i precizirane u Zakonu i Poslovniku.
28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji predviđa:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

29. Sud, takođe, podseća na član 48. Zakona, koji glasi:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

30. Pored toga, Sud, uzima u obzir i pravilo 36 (1) d) i 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

a) da zahtev nije prima facie opravdan,

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava ili

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

31. Sud primećuje da se tvrdnje podnosioca pre svega odnose na način na koji su upravljani dokazi predstavljeni od strane svedoka saradnika, N.B. Podnosilac smatra da svedok saradnik nije bio kredibilitetan i da nije bilo dovoljno dokaza u prilog tom svedočenju. Podnosilac tvrdi da sudovi nisu dovoljno ispitivali kredibilitet svedoka saradnika u donošenju svojih odluka i da nisu uzeli u obzir njegove argumente koji se tiču tog kredibiliteta.

32. Sud podseća na član 31. Ustava koji, *inter alia*, glasi:

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.

5. Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.

[...]

33. Sud se poziva i na član 6. EKLJP koji, *inter alia*, navodi:

„1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona [...]

2. Svako ko je optužen za krivično delo smatraće se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.

3. Svako ko je optužen za krivično delo ima sledeća minimalna prava:

[...]

d. da ispituje svedoke protiv sebe ili da postigne da se oni ispituju i da se obezbedi prisustvo i saslušanje svedoka u njegovu korist pod istim uslovima koji važe za one koji svedoče protiv njega;

[...].

34. Sud podseća da se član 31. Ustava i član 6. EKLJP, koji se odnose na pravo na pravično suđenje, u suštini bave time da li je podnosiocu zahteva pruženo dovoljno mogućnosti da se izjasni o svom slučaju i ospori dokaze koje smatra lažnim. Štaviše, nije u nadležnosti Suda da zameni svojom procenom činjenica procenu redovnih sudova, i kao opšte pravilo, dužnost ovih sudova je da ocene dokaze pred njima. Uloga Suda je da utvrdi da li je postupak u celini bio pravičan, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi: *mutatis mutandis* Presudu ESLJP od 16. decembra 1992. godine *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, Aplikacija br. 13071/87, stav 34.).

35. Sud ne može da zameni svojom presudom presudu Okružnog suda u odnosu na ono šta su dokazi pokazali u slučaju podnosioca zahteva. Da bi se utvrdilo da je došlo do ustavne povrede prava na pravično suđenje u ovom slučaju u odnosu na dovoljnost dokaza, ovaj Sud bi morao da utvrdi da je ne samo obrazloženje Okružnog suda, već i Apelacionog suda i Vrhovnog suda u odnosu na potkrepljivanje svedočenja svedoka saradnika, bilo toliko pogrešno da nije bilo potkrepljeno i da njihove presude nisu bile obrazložene.

36. Sud podseća da ukoliko osuđujuća presuda nije obrazložena, postoji pretpostavka da okrivljeni nije dobio pravično suđenje. Sud, takođe, primećuje da osuđujuća presuda ne može da se zasniva samo na nepotkrepljenom svedočenju svedoka saradnika (vidi: *mutatis mutandis*, rešenje Ustavnog

suda, od 2. juna 2016. godine, ocena ustavnosti presude br. PML. KZZ 157/2014 Vrhovnog suda Kosova, od 2. oktobra 2014. godine, stav 39.).

37. Sud smatra da, kako bi saznali da podnosilac zahteva nije dobio pravično suđenje u skladu sa članom 31. Ustava ili članom 6. EKLJP, mora da utvrdi da odluka i presuda Vrhovnog suda i nižestepenih sudova nisu obrazložene. Pored toga, Sud bi morao da utvrdi da svedočenje svedoka saradnika nije bilo dovoljno potkrepljeno, kako bi se smatralo dovoljno verodostojnim da podrži vanrazumne sumnje, presudu o krivici.
38. Ovaj sud ne može da donese taj zaključak u ovom slučaju. U stvari, Okružni sud, Apelacioni sud i Vrhovni sud su dali detaljne činjenične zaključke u vezi sa kredibilitetom svedoka saradnika i dodatnim potkrepljujućim dokazima u prilog odluci o kazni, da je dokazano da je podnosilac zahteva kriv van razumne sumnje, za ratne zločine protiv civilnog stanovništva
39. Stoga, Sud zaključuje da ova tvrdnja treba da se odbije kao neprihvatljiva.
40. Što se tiče navodnog propusta Apelacionog suda da naloži psihološku ocenu svedoka saradnika, odbijanja alibija odbrane podnosioca od strane redovnih sudova, tvrdnja da je suđenje bilo političko i da je podnosiocu negirano pravo na javnoj raspravi pred Apelacionim sudom, podnosilac zahteva nije uspeo da pokaže kako je bilo koja od ovih navodnih povreda, ako su se desile, rezultirala povredom njegovog ustavnog prava na pravično suđenje. Stoga, ove navode takođe treba odbaciti kao neprihvatljive.
41. Sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane Vrhovnog suda. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. Uloga Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi slučaj: *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. godine).
42. U ovom slučaju, Sud nije utvrdio da su relevantni postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, EKLJP odluka u vezi sa prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. godine).
43. Stoga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze koji ukazuju kako su i zašto njegova prava i slobode, zaštićene Ustavom, povređene osporenom odlukom.
44. Sud zaključuje da je zahtev podnosioca na ustavnim osnovama očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) d) i 36 (2) d) Poslovnika.

Zahtev za uvođenje privremene mere

45. Podnosilac je, takođe, tražio od Suda da uvede privremenu meru, „odnosno da se obustavi sprovođenje odluke o izdržavanje kazne sve dok Ustavni sud ne donese odluku o zahtevu za ocenom ustavnosti presude Vrhovnog suda.“
46. Da bi Sud odlučio o privremenoj meri u skladu sa pravilom 55 (4) i (5) Poslovnika, prvo mora da utvrdi:

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremene mere pokazala (...) ukoliko prihvatljivost jos uvek nije utvrdjena prima facie slucaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da ce pretrpeti nepopravljivu stetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili

[...]

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, vece za razmatranje treba da preporuci odbijanje zahteva.”

47. Kao što je gore naglašeno, podnosilac nije pokazao *prima facie* slučaj o prihvatljivosti zahteva. Dakle, zahtev za uvođenje privremene mere se odbija kao neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 27. i 48. Zakona i pravilima 36 (1) i 36 (2) b) i d), i pravilom 64 Poslovnika, na sednici održanoj 14 jula 2016. godine

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenom merom;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi